

EFE

La rosa punxa el puny

El PSOE travessa un dels moments més difícils dels seus 136 anys d'història. Als comicis del 20 de desembre va obtenir un resultat dolent, però té a les mans la clau de la governabilitat: el PP no continuarà en el poder sense el seu plàcet, pot liderar un executiu d'esquerres o forçar unes noves eleccions. Enmig d'aquest dilema, moltes veus urgeixen a convocar un congrés que decapite Pedro Sánchez i entronitze Susana Díaz. En parlem amb membres del PSC, PSPV i PSIB.

Reportatge de Victor Maceda

SUSANA DÍAZ
ANDALUSIA

SECRETARIS I FEDERACIONS ALINEATS AMB SUSANA DÍAZ

Susana Díaz, la presidenta andalusa, controla –pel cap baix– el 75% de la seua federació, la més nombrosa del PSOE, i ja ha rebut el suport explícit dels presidents manxec, valencià, asturià, extremeny, aragonès i canari. Emiliano García-Page com Ximo Puig, Javier Fernández, Guillermo Fernández Vara i Javier Lambán són sis dels set presidents autonòmics socialistes. Amb el suport afegit del canari José Miguel Pérez –i d'acord amb el cens que es va fer servir a les primàries que van designar Sánchez secretari general–, tots ells representen 107.331 militants dels 183.873 que hi ha a les 17 autonomies de l'Estat.

EMILIANO GARCÍA-PAGE
CASTELLA-LA MANXA

SECRETARIS I FEDERACIONS ALINEATS AMB PEDRO SÁNCHEZ

Les set federacions que fan costat a Pedro Sánchez tenen un pes molt inferior a les que mostren la seua predilecció per Susana Díaz. Al capdavant hi ha el secretari d'Organització federal, César Luena, que, a més, lidera els socialistes de La Rioja. L'única presidència autonòmica que ostenta aquest grup és la de les illes Balears, en la figura de Francina Armengol. Les federacions basca, navarresa, castellano-lleonesa, murciana i càntabra completen aquest ramell de barons alineats clarament del costat de Sánchez. Que les forces no estan igualades del tot ho evidencia el fet que tan sols dirigeixen el rumb de 29.504 militants dels 183.873 que hi havia censats al PSOE l'estiu del 2014.

CÉSAR LUENA
LA RIOJA**FRANCINA ARMENGOL**
ILLES BALEARS

Com podia ser que Pedro Sánchez, aquell jove tan ben plantat però que fins aleshores havia passat completament desapercbut al Congrés, estiguera al davant seu contant-li que volia ser el nou secretari general del PSOE? S'havia plantat al seu despatx i ja duïa un parell d'hores explicant-li de quina manera pretenia agafar les regnes d'una formació de prop de 200.000 militants.

Un dels diputats socialistes valencians més veterans encara no ha oblidat les sensacions tan estranyes que van envair-lo aquell dia de febrer del 2014. Què feia allà Sánchez, que ni tan sols no havia ocupat un número d'eixida a la llista per Madrid –la de la seua federació– als comicis del 2008 i del 2011? El setembre del 2009 havia entrat a l'hemicicle en lloc de Pedro Solbes, però a les eleccions del 20 de novembre del 2011 tampoc no havia resultat escollit, i de nou va haver d'esperar algunes baixes. El gener del 2013, després que Cristina Narbona renunciara a l'acta, va prendre'n possessió i va decidir-se a renovar el partit. A dirigir-lo.

Per tal d'ascendir a la planta més noble de la seua del carrer de Ferraz,

Sánchez va aconseguir atreure el suport de dues de les tres principals federacions: l'andalusa Susana Díaz i el valencià Ximo Puig van inclinar del seu costat el PSA i el PSPV. La segona federació més gran, la del PSC, estava bastant dividida, i la quarta –la madrilenya, la seua– hi estava bastant en contra. El secretari general, Tomás Gómez –a qui alguns mesos més tard, malgrat haver guanyat unes primàries, Sánchez va descavalcar de la cursa electoral autonòmica–, va demanar el vot per al basc Eduardo Madina, l'ullet dret d'Alfredo Pérez Rubalcaba.

Pedro Sánchez era la carta de José Blanco, ex-secretari d'organització amb José Luis Rodríguez Zapatero. No entusiasmava ningú, però el ben cert és que va recórrer cada racó de l'Estat espanyol presentant-se com el candidat de les bases, en contraposició a Madina i l'andalús José Antonio Pérez Tapias, a qui Susana Díaz va facilitar la recollida d'avalos suficients. Dividir per vèncer.

La lideressa no volia Madina de cap manera, el considerava un rival molt més fort en la cursa de fons –a termini mitjà– pel veritable control del PSOE. Per això va moure tants fils com va poder per

situar Sánchez al capdavant del partit abans que arribara la seua hora, que no havia de trigar gaire. En aquell moment amb prou feines si acumulava un semestre a la presidència de la Junta, i havia d'acarar unes eleccions complicades, amb el sumari judicial dels ERO irregulars planant per sobre seu. Es va conjurar per retenir Andalusia i estendre més endavant els seus tentacles a la resta de l'Estat. I en aquest punt del procés es troba ara, decidida a rellevar Sánchez, que li sembla tan lleu com lleu li va semblar al diputat abans esmentat.

Curiosament, però, molts dels que no van donar suport a Sánchez en la batalla per la secretaria general són els que ara el defensen de manera més aferrissada i, en canvi, molts dels que van ajudar a catapultar-lo, ara volen soterrar-lo en vida.

La reunió del comitè federal del PSOE del 28 de desembre, dilluns de la setmana passada, va evidenciar-ho amb nitidesa. Els secretaris generals i presidents autonòmics d'Andalusia i el País Valencià, Susana Díaz i Ximo Puig, van donar com a impossible la conformació d'un Govern progressista –amb Podem, IU i alguna força nacionalista basca o ca-

XIMO PUIG
PAÍS VALENCIÀ

JAVIER FERNÁNDEZ
ASTÚRIES

GUILLERMO FERNÁNDEZ VARA
EXTREMADURA

JAVIER LAMBÁN
ARAGÓ

JOSÉ MIGUEL PÉREZ
ILLES CANÀRIES

IDOIA MENDIA
PAÍS BASC

MARÍA CHIVITE
NAVARRA

LUIS TUDANCA
CASTELLA-LLEÓ

RAFAEL GONZÁLEZ TOVAR
MÚRCIA

EVA DÍAZ TEZANOS
CANTÀBRIA

talana- i van urgir la direcció perquè convoque el congrés ordinari que, segons els estatuts -si no hi concorren "circumstàncies excepcionals"- s'ha de convocar quatre anys després de l'anterior. És a dir, el febrer del 2016, perquè la cimera on va ser proclamat Sánchez -el juliol del 2014- va ser de caràcter extraordinari.

Aquesta ha estat l'errada de Sánchez. L'endemà dels comicis no va eixir a defensar la conveniència d'un executiu d'esquerres amb el suport d'unes altres forces, sinó que es va limitar a anunciar la seua disposició a presentar-se a la reelecció com a secretari general del PSOE en un conclave que, a més, va ajornar fins després de la primavera, un cop s'ha constituït el nou Govern espanyol o s'hagen celebrat unes altres eleccions. Hi veu "circumstàncies excepcionals".

Sánchez, però, va topar amb la crua realitat interna del seu partit. No té el suport de destacadíssims barons socialistes. No sols el de Díaz i Puig, sinó tampoc el del manxec Emiliano García-Page, l'extremenyo Guillermo Fernández Vara o l'asturià Javier

SECRETARIS ALINEATS AMB PEDRO SÁNCHEZ PERÒ DE FEDERACIONS MOLT DIVIDIDES

El PSC i el Partit Socialista de Madrid (PSM) són la segona i quarta federacions més nombroses, però amb prou feines totalitzen 36.000 militants, uns 10.000 menys dels que té Andalusia en solitari. A més, malgrat que els seus respectius líders -Miquel Iceta i Sara Hernández- es mostren favorables a Sánchez, a l'interior de cada formació impera la divisió. Carme Chacón i Tomás Gómez, per exemple, se situen a l'òrbita de Díaz, que a Madrid ha deixat massa cadàvers pel camí. A Galícia -11.000 militants- passa igual: José Ramón Gómez Besteiro està alineat amb Sánchez, però al si del PSdeG hi ha moltes opinions contraposades.

MIQUEL ICETA
CATALUNYA

SARA HERNÁNDEZ
MADRID

JOSÉ RAMÓN GÓMEZ BESTEIRO
GALÍCIA

Fernández, que, per la seua edat, té una ascendència important al si del PSOE.

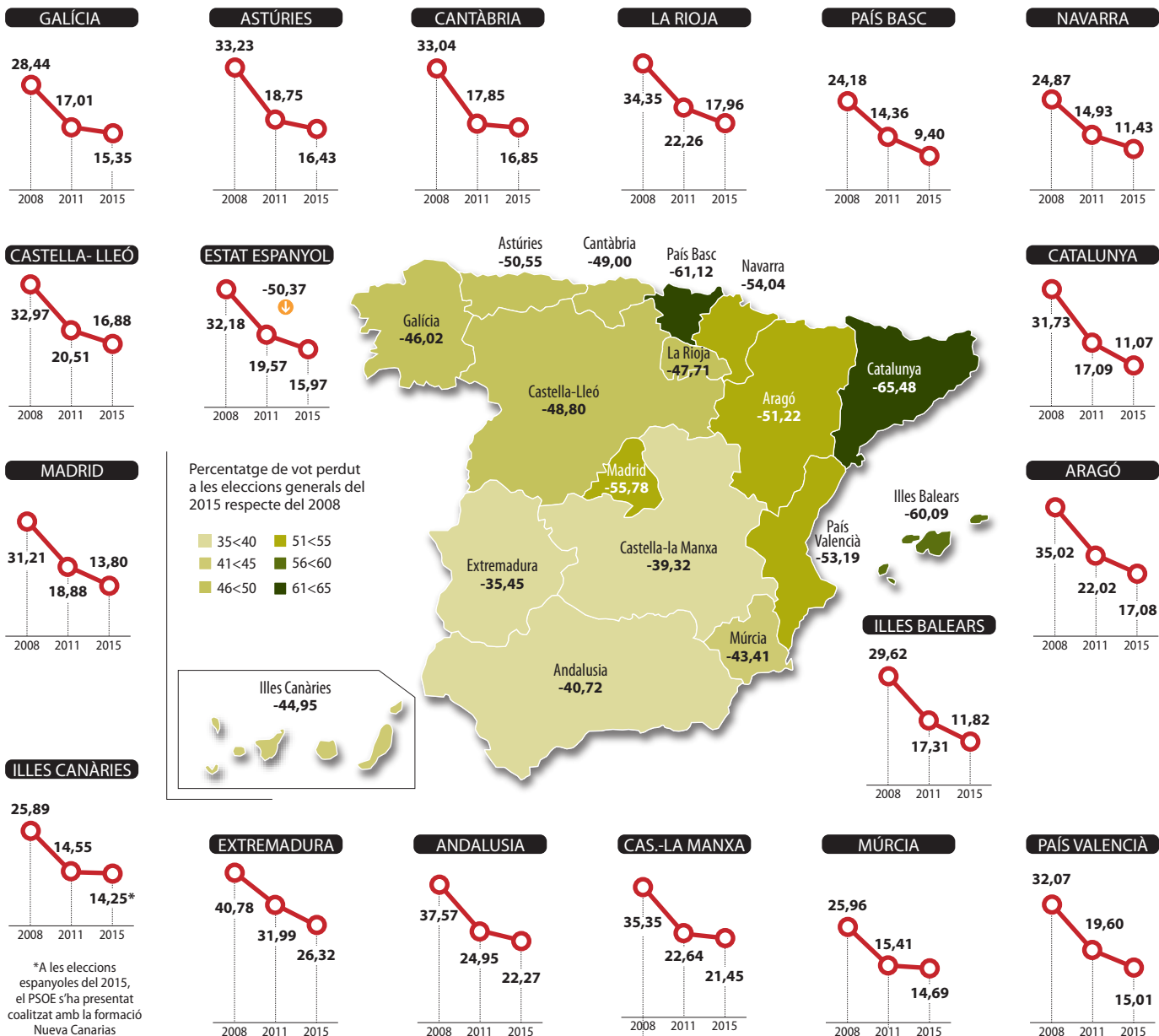
Tots plegats, així com l'aragonès Javier Lambán i el canari José Miguel Pérez

-en un canvi de posició que ha sobtat tot-hom- aposten per la celebració immediata del congrés ordinari i, si escau, per la substitució de Sánchez.

On s'erosiona més el PSOE?

Aquest gràfic compara el resultat del PSOE a les eleccions espanyoles del 2008 -les segones que va guanyar Rodríguez Zapatero-, el 2011 -amb Rubalcaba com a cap de llista- i el 2015, amb Pedro Sánchez de número 1. Del 2008 al 2015, el PSC ha perdut el 65% dels seus suports, i el PSIB i el PSE, el 60% i el 61%. En canvi, les federacions andalusa, manxega i extremeña han aturat una mica la sagnia, malgrat deixar-se pel camí entre el 35% i el 40% dels sufragis.

Percentatge de vot sobre el cens

Font: Arxiu Històric Electoral (Generalitat Valenciana) i elaboració pròpia

→ Díaz considera que el seu moment és aquest. Vol forçar la convocatòria d'un comitè federal -ha de recollir 84 signatures dels 250 membres que en formen part- i que el màxim òrgan entre congressos -amb més de 125 vots- obligue

Sánchez a convocar el congrés a la segona meitat de març o començaments d'abril. El comitè seria el 17 o 24 de gener.

L'encara secretari general, mentre, vol guanyar temps. Demana l'oportunitat de negociar amb Podem i

unes altres formacions, tal com van fer els seus barons autonòmics després dels comicis del mes de maig. Però a Díaz i companyia els espanta la possibilitat que Sánchez es consolidi, encara més tenint en compte que, per activa o per passiva,

hauria de seduir ERC i Democràcia i Llibertat. Des de Podem, Pablo Iglesias ho condiciona tot al referèndum sobiranista, però Sánchez creu que és una posició de partida, pura estratègia negociadora. A l'antiga CDC, de la seua banda, Francesc Homs afirma que el seu partit només es nega a invertir un president del PP.

Mel als llavis de Sánchez, que és tan conscient de la seua feblesa parlamentària –90 diputats, 86 per sota de la majoria absoluta– com sabedor que es troba davant l'ocasió de la seua vida. I vol exprémer les seues opcions, o en el pitjor dels casos, repetir com a candidata a les eleccions del maig o el juny, amb més múscul i un carisma que no tenia: s'hauria mantingut al capdavant de la nau socialista i hauria resistit, igualment, l'embat dels diversos grups de pressió, alguns dels quals arrelats al seu propi partit.

Un calvari

Perquè això passe, Pedro Sánchez haurà de superar un autèntic calvari. Si arriba a la Setmana Santa amb vida, haurà obrat el miracle i haurà ressuscitat, perquè ara molts el veuen entre moribund i finat.

“La tendència del PSOE és decreixent, hem de posar-hi remei”, explica un membre del PSPV que va acudir al comitè federal del dia 28 i que veu en Díaz la possibilitat de trobar un “punt d'inflexió”, perquè, en cas contrari, “arribarem a les següents eleccions en la mateixa situació”.

Segons aquest dirigent, “Sánchez té una preparació exquisida, quedaria el primer a les oposicions, però no acaba de captivar la gent, i en política, la capacitat d'hipnotitzar l'elector és molt important”. Assegura no tenir la convicció plena que Díaz trauria un més bon resultat que Sánchez, però qualifica la presidenta andalusa d'una “pura raça” i demana a l'actual secretari general de fer les coses “a bones” i convocar ja mateix el congrés. “Pot convocar-lo i negociar la presidència del Govern, i si no és investit, guanyar el congrés i continuar a l'oposició”.

“Fem allò que fem, ja estem morts”, explica amb to funest un altre integrant del

comitè federal, que es posiciona tímida-ment del costat de Sánchez però lamenta que el partit no haja acceptat l'envit de Pablo Iglesias i s'haja mostrat més receptiu al referèndum català. “Al partit en som molts, els que pensem d'aquesta manera, però no ens fem valdre”, es plany.

“En aquesta partida cal fer veure que és l'altre qui saboteja la negociació, però nosaltres fem el contrari: ens autodestruïm”, afegeix aquest dirigent, que no entén la posició de Díaz ni tampoc la de Puig. “S'haurien de centrar a gestionar els seus territoris, que prou feina tenen”, assevera.

L'andalusa, però, juga amb foc. El secretari general ja no s'escull amb el vot dels delegats, sinó a través de la participació de tota la militància, i com es va demostrar en les primàries del 1999 entre

ELS DEFENSORS DE SÁNCHEZ PENSEN QUE DÍAZ PODRIA AFAVORIR UNA GRAN COALICIÓ

Joaquín Almunia i José Borrell, el resultat pot acabar sent imprevisible.

Els crítics amb Díaz opinen que al darrere d'aquesta estratègia no sols hi ha Zapatero i Blanco, sinó també Felipe González i José Bono, que voldrien aplanar el camí a una *grosse coalition* a l'espanyola. Díaz en seria més procliu i forçaria eleccions al cap de dos anys, amb ella més rodada i el PP més desgastat.

Un socialista català encara sorprèn per la “humiliació” a què està sent sotmès Sánchez per part dels seus companys, remarca que els resultats a Andalusia tampoc no han estat “per llançar-hi coets”. El PP s'hi ha quedat a tocar.

Aquesta veu introdueix matisos en el debat. “No està gens clar que Castilla-la Manxa siga tan favorable a un recanvi. De fet, José María Barreda, l'ex-president autonòmic, controla Ciudad Real i és afí

a Sánchez, i a Albacete, García-Page tampoc no és preponderant. A Extremadura passa igual, i per això Fernández Vara es mostra més moderat en les seues declaracions. És que ni tan sols Susana té al seu darrere Andalusia sencera, i pel que vaig escoltar al comitè federal, el País Valencià està força dividit! L'operació amaga molts i molts riscos, massa riscos!”

Susana Díaz està molt molesta pel que considera una utilització partidària de les xarxes socials en contra seua. Els partidaris de Sánchez han omplert Twitter i Facebook de missatges coronats amb un #YoConPedro. La hipòtesi d'una repetició dels comicis tampoc no agrada a un partit que es dessagna a cada nova cita amb les urnes. “Els ciutadans ja s'han expressat, ara ens toca a nosaltres gestionar aquest resultat. Ja som adults per fer-ho, i per això mateix, caldria deixar Sánchez”.

A les Illes es posicionen com una pinya amb ell. Somien amb un pacte progressista que afavoresca la relació del PSIB amb Podem, que no destaca per la seua fluidesa [vegeu pàgines 28-29]. Un socialista balear que també va acudir al comitè del dia 28 mostra la seua “estupefacció” per l'actitud dels socialistes andalusos i valencians, i sembla més dubtes sobre la gran coalició en cas que Díaz defenestre Sánchez: “A Pedro li he sentit dir clarament que de cap manera no donarà suport al PP, però de l'altra banda no he percebut tanta claredat”. Segons aquesta font, “no té sentit demanar la convocatòria urgent del congrés quan vam fer-ne un ara fa 18 mesos i acabem d'aprovar un programa electoral en una convenció estatal... Canviarem ara de posicionament en molts temes?”

Sánchez demana temps per poder negociar amb Podem un cop Rajoy fracasse en la formació del nou govern. Però si la pressió externa és gran, la interna encara li resulta més insuportable. Ha demanat d'ajornar el congrés a la primavera i Ximo Puig li ha contestat a Twitter que “març és primavera, si més no a la meua terra”. L'estació en què floreixen les roses, per cert. Les espines, Sánchez ja les nota al puny. ●